

Hyväksytty Oulun Vihreän kunnallisjärjestön yhdistyksen kokouksessa 28.1.2021

Elinvoimainen ja vihreä Oulu kaikille - kuntavaaliohjelma 2021–2025

Visionamme on, että Oulu on hiilinegatiivinen, idearikas, avarakatseinen ja yritysystävällinen kulttuuri- ja teknologiakaupunki, ekologisen matkailun ja asumisen edelläkävijä. Kaupungissa ei syrjitä ketään eikä kukaan tipu matkasta. Vihreä Oulu panostaa rohkeasti koulutukseen ja ihmisten hyvinvointiin.

Kehitämme Oulua kuntavaaliohjelmamme tavoitteilla reilusti ja kestävästi seuraavan neljän vuoden ajan.

Sisällys:

Elinvoimainen ja vihreä Oulu kaikille - kuntavaaliohjelma 2021–2025

Kehitämme Oulua kuntavaaliohjelmamme tavoitteilla reilusti ja kestävästi seuraavan neljän vuoden ajan.

Sisällys:

Ilmasto, luonto ja ympäristö

1. Torjutaan ilmastokriisi
2. Oulu kasvaa kestävästi
3. Oulussa liikutaan kestävästi
4. Oulussa panostetaan luonnonsuojeluun ja lähivirkistyskohteisiin

Koulutus ja sivistys

1. Onnellisesta lapsesta kasvaa vahva aikuinen
2. Yhdenvertainen oikeus laadukkaaseen koulutukseen
3. Kirjastot ja kulttuuri tuottavat sivistystä ja hyvinvointia

Hyvinvointi, terveys ja yhdenvertaisuus

1. Torjumme köyhyyttä ja huono-osaisuutta
2. Toimivat sosiaali- ja terveystalot
3. Hyvinvointia ja liikuntaa kaiken ikäisille
4. Oulu on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kaupunki

Työllisyys ja talous

1. Tasapainoinen kuntatalous
2. Oulun rooli työllisyyden edistäjänä
3. Vihreä näkökulma elinvoiman ja yrittäjyyden tukemiseen

Ilmasto, luonto ja ympäristö

Ilmaston tila on kriittinen ja päästöt tulisi kääntää negatiivisiksi mahdollisimman nopeasti. Oulussa voidaan tavoitella suuria päästövähennyksiä energia-, maankäyttö- ja liikennepoliitikassa. Vihreä Oulu kantaa rohkeasti vastuunsa luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta, ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja vesistöjen tilan parantamisesta. Oulu toimii yhdessä asukkaidensa kanssa kestävästä elämäntavan luomiseksi.

1. Torjutaan ilmastokriisi

Ilmasto on kriisissä ja vakava luontokato kiihtyy. Meillä on kuitenkin mahdollisuus hidastaa kehitystä kunnianhimoisilla ja nopeilla ilmastotoimilla. Ilmastokriisi ja luontokato leikkaavat läpi kaikkea Oulun kaupungin ja kaupunkilaisten toimintaa, joten kaikessa päätöksenteossa on otettava ilmasto ja ympäristö huomioon.

Tavoitteet:

- Oulu asettaa tavoitteekseen olla ilmastoneutraali vuonna 2030.
- Kaukolämmössä pyritään muuhun kuin polttamalla tuotettuun lämpöön.
- Bio- ja ekovoimalaitoksissa käytetään vain paikallisia ilmastolle ja luonnolle kestäviä jakeita.
- Turpeesta luovutaan mahdollisimman pian.
- Edistetään tuulivoimaloiden kaavoittamista ja rakentamista Oulun alueelle lin kunnan mallin mukaisesti.
- Oulun omista rakennuksista käytetään aurinkoenergiaa ja selvitetään muut oman energiantuotannon mahdollisuudet.
- Kuntalaisille tarjotaan neuvontaa öljylämmityksestä luopumiseksi.
- Ohjataan kiinteistöjen omistajia energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen.
- Liikenteessä investoinnit suunnataan kestäviin kulkutapoihin.
- Kaupungin hankintaohjeistukseen kirjataan kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvät ohjeet.
- Kaupungin rahavirrat, kuten sijoitukset, on saatava kestäviin uomiin ja irti fossiilisista polttoaineista ja turpeesta.
- Oulun kaupungin tarjoamissa ruokapalveluissa käytetään ilmastoystävällisiä ja ympäristön kannalta kestäviä raaka-aineita.
- Ehkäistään aktiivisesti ruokahävikkiä.
- Huomioidaan hiilinielujen ja hiilivarantojen säilyttäminen ja kasvattaminen Oulun maankäytössä ja metsien hoidossa.

2. Oulu kasvaa kestävästi

Oulussa on tehtävä entistä enemmän töitä sen eteen, että Oulu on houkutteleva paikka asua, opiskella, tehdä töitä ja yrittää. Tavoiteltava kasvu ei kuitenkaan voi olla ristiriidassa ilmasto- ja ympäristötavoitteiden kanssa. Vihreän taajaman ja kaupunkikeskustan koossa pyritään kompaktiuteen: 15 minuutin kaupungissa eri palvelut, vapaa-ajan viettopaikat ja lähimetsät ovat kätevästi saavutettavissa pyöräillen, kävellen tai joukkoliikenteellä korkeintaan noin vartin matkan päässä.

Hyvin hoidetun maapolitiikan ansiosta asuminen on Oulussa halvempaa kuin muissa suurissa kaupungeissa. Maapolitiikan linjasta tulee pitää tiukasti kiinni. Oulun Sivakka on Oulun vuokra-asuntomarkkinoilla merkittävä toimija, joka osaltaan pitää myös vuokrahintoja alhaisina. Yhtiö tulee pitää kaupungin omistuksessa ja aktiivisena toimijana markkinoilla. Kun rakennamme kaupunkia lisää, meidän tulee keskittyä täydennysrakentamiseen pyöräiltävän etäisyyden päähän keskustasta ja joukkoliikenteen runkoreittien varsille. Se helpottaa palveluiden järjestämistä, vähentää liikkumisen tarvetta ja kannustaa kestäviin kulkutapoihin.

Tavoitteet:

- Varmistetaan, että Oulun kaupungin hiilineutraaliustavoitteet ohjaavat kaavoitusta, ja edellytetään kaavoissa ja maankäytössä ilmastovaikutusten arviointia.
- Yhdyskuntarakennetta tiivistetään viherkäytävät huomioiden.
- Uutta rakentamista keskitetään alueille, joilla on palveluita nyt ja tulevaisuudessa.
- Ei kaavoiteta rakentamista uhanalaisten luontotyyppien tai lajiesiintymien päälle.
- Keskeiset yritysalueet ja työpaikat ovat saavutettavissa kestävin kulkutavoin.
- Toteutetaan autottomia kortteleita.
- Rakentaminen on energiatehokasta ja suositaan puurakentamista ja muita vähähiilisiä materiaaleja.
- Tehdään rakennettu ympäristö ja rakennukset esteettömiksi ja helposti saavutettaviksi sekä ikäystävällisiksi.
- Rakennukset suunnitellaan pitkäikäisiksi ja sellaiseksi, että ne sopivat moninaisiin elämäntilanteisiin.
- Asuinrakennusten suunnittelussa otetaan huomioon yhteisöllisyys yhteisten tilojen varauksilla.
- Lisätään perheille sopivaa rakentamista lähelle keskustaa.

3. Oulussa liikutaan kestävästi

Oulussa kestävä liikenteen, eli kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen, osuus kuljetuista matkoista on viimeisimmän valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen mukaan 40 prosenttia. Oulu on asettanut tavoitteekseen kasvattaa kestävien kulkutapojen osuutta 50 prosenttiin. Tavoite on maltillinen, joten sitä on varaa kiristää.

Kestävä liikenteen edistämiseksi kaupunkialueen kaduilla on jaettava tilaa uudelleen, jotta kävely, pyöräily ja joukkoliikenne saavat entistä enemmän tilaa. Oulu tunnetaan pyöräilykaupunkina, mutta pyöräilyä on rakennettu vuosikymmeniä enemmän kävelyn kuin autoilun kustannuksella. Uusi tilanjako tarkoittaa myös, että kaduilla on aiempaa useammin yksinomaan jalankululle varattua viihtyisää katutilaa.

Tavoitteet:

- Kestävien kulkutapojen, eli kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuuden tavoitteeksi asetetaan 60 % kaikista tehdyistä matkoista vuoteen 2030 mennessä.
- Maankäytön ja liikenteen suunnittelussa ja rahoituksessa suositaan kestävää liikennettä tukevia ratkaisuja.
- Joukkoliikenteen reittejä kehitetään nopeammiksi ja sujuvammiksi muun muassa Oulun keskustan läpäisevyyttä parantamalla, paremmalla informaatiojärjestelmällä ja luopumalla polkupyörien kuljetusmaksuista.
- Oulun seudulla aloitetaan lähijunaliikenne, ja muut tehokkaan joukkoliikenteen vaihtoehdot, kuten raideliikenne ja superbussi, selvitetään ja tuodaan päätöksentekoon.
- Uusissa joukkoliikennekilpailutuksissa ja kaupungin ostoliikenteessä kaluston käyttövoimana on sähkö tai biokaasu.
- Joukkoliikenne on edullinen ja kaikille saavutettava vaihtoehto jatkossakin. Mahdolliset hinnan alennukset tulee suunnata kausilippuihin, joukkoliikennekampanjoihin sekä nuorten, opiskelijoiden ja eläkeläisten liikkumiseen.
- Selvitetään joukkoliikenteen vyöhykehinnoinnissa tasataksamallia.
- Oulun keskustassa ja keskustaan saapumisessa tärkeimmiksi kulkutavoiksi nostetaan kävely, pyöräily ja joukkoliikenne.
- Oulun kävelykeskustaa kehitetään. Viihtyisä keskusta on niin kuntalaisten kuin liike-elämän etujen mukaista.
- Pyöräilyn baanaverkon ja muun pyöräilyverkon rahoitus turvataan.
- Ouluun hankitaan uusi vähintään entisen kokoinen kaupunkipyöräjärjestelmä.
- Pyöräteiden ja jalkakäytävien kunnossapidon tasoa parannetaan ympäri vuoden.
- Oulun kaupungin hallinnoimissa katutiloissa, kiinteistöissä ja liikuntapaikkojen yhteydessä järjestetään turvallista ja säältä suojattua pyöräpysäköintiä.
- Oulun keskuksien ympärille järjestetään liityntäpysäköintipaikkoja, joista pääsee sujuvalla joukkoliikenneyhteydellä tai kaupunkipyörällä keskustaan.

4. Oulussa panostetaan luonnonsuojeluun ja lähivirkistyskohteisiin

Luonto on itsessään arvokas ja meidän tulee tehdä kaikkemme luontokadon pysäyttämiseksi ja merkittävien luontokohteiden ennallistamiseksi ja suojelemiseksi. Meidän tulee taata oululaisten oikeus puhtaaseen, viihtyisään, terveelliseen ja monimuotoiseen kotikaupunkiin. Meillä tulee olla mahdollisuus nauttia metsistä, vesistöistä ja viheralueista, ja näitä alueita voidaan hyödyntää myös kestäväan matkailuun.

Tavoitteet:

- Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen on arvo, jonka tulee näkyä kaupunkistrategiassa ja keskeisissä Oulun kaupunkia ohjaavissa dokumenteissa.
- Laaditaan Oulun kaupungille kunnianhimoinen luonnonsuojeluohjelma.
- Laajennetaan suojelualueitamme siten, että 30 % kaupungin omistamista maa- ja vesialueista suojellaan vuoteen 2030 mennessä.
- Metsätyyppien ja metsälajiston monimuotoisuuden köyhtyminen pysäytetään ja vähintään 17 % kaupungin omistamista metsistä suojellaan.
- Luovutaan kaupungin avohakkuista ja puun myynnin tuottotavoitteista.
- Kaupungin omistuksessa olevat suot ennallistetaan ja suojellaan.
- Käynnistetään neuvottelut Turveruukin hallinnassa olevien soiden luovuttamisesta valtiolle suojelualueiksi. Käytöstä poistuvia turvesoita ennallistetaan kosteikoiksi.
- Vesistöjen tilaa seurataan aktiivisesti. Ongelmiin tartutaan varhaisessa vaiheessa ja huonossa tai heikentyneessä tilassa olevat vesistöalueet kunnostetaan.
- Tehdään määrätietoista työtä kalojen vaellusesteiden poistamiseksi ja kalojen lisääntymisaluiden palauttamiseksi kaikissa Oulun vesistöissä.
- Sanginjoen ulkometsän kokonaisuutta kehitetään kohti kansallispuistoa.
- Hietasaaren metsiä hoidetaan luonnonmukaisina virkistysalueina luontaisia tiheiköitä ja lahopuita suosien. Arvokkaimmille osille saarta perustaan suojelualueita.
- Tavoitellaan Oulun suistoalueelle kansallisen kaupunkipuiston asemaa.
- Varmistetaan lähimetsien saavutettavuus kaupunginosakohtaisesti.
- Pidetään yllä monipuolisia puistojamme ja ekosysteemien säilymisen kannalta riittävän kokoisia lähimetsiämme sekä edistetään luonnon monimuotoisuutta esimerkiksi suosimalla niittyjä nurmikoiden sijaan.
- Kehitetään hoidettuja puistoalueitamme viihtyisämmiksi ja yhteisöllisemmiksi ulkoilu- ja kohtaamispaikoiksi kaikenikäisille. Puistojen monipuolisuutta lisäävät esimerkiksi leikki- ja pelipaikat, kuntoilupuiستot ja oleskelualueet.
- Jätetään osa puisto-alueista ilman keinotekoisia valaistusta, jotta voimme nauttia myös tähtitaivaasta ja revontulista kaupungissa.
- Lisätään oululaisten retkeilymahdollisuuksia ja huolehditaan reittien hyvästä kunnosta. Rakennetaan uusia esteettömiä luontopolkuja.
- Luontokohteisiin pääsyä kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä edistetään ja Ouluun perustetaan erillinen luontobussireitti.
- Edistetään kaupunkiviljelyä lisäämällä vuokrattavien viljelylaatikoiden määrää ja lisäämällä niitä erityisesti puistojen, koulujen sekä päivä- ja hoivakotien yhteyteen.
- Tuetaan loukkaantuneiden luonnonvaraisten eläinten hoitoa ja luontoon palauttamista yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa.
- Perustetaan eläinsuojeluneuvosto, jonka tehtävänä on edistää eläinsuojelua ja eläinten oikeuksien toteutumista viranomaisten ja eläinsuojeluyhdistysten kanssa.

Koulutus ja sivistys

Vihreässä kunnassa lapsella on oikeus onnelliseen ja turvalliseen opinpolkuun, johon sisältyy toimiva tukiketju sitä tarvitseville ja riittävät oppilashuollon resurssit. Eri toimijoiden yhteistyö ja työnjako on selkeää, jotta lasten ja perheiden huoliin voidaan vastata riittävän varhain. Oulussa panostetaan siihen, että kulttuuripalvelut ovat saatavilla kaikille iästä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Kirjastopalvelut löytyvät riittävän läheltä.

1. Onnellisesta lapsesta kasvaa vahva aikuinen

Puolustamme jokaisen lapsen oikeutta laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, varhaiseen tukeen ja turvalliseen kasvuympäristöön. Pienet ryhmäkoot ja lapsiperheen hyvinvoinnin tukeminen osana kodin ja päiväkodin yhteistyötä edistävät lapsen turvallisuutta ja yksilöllisten tarpeiden huomioimista. Tuemme kaikkien viisivuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta. Haluamme säilyttää avoimen varhaiskasvatustoiminnan maksuttomana ja kaikkien kotona hoidettavien lasten saatavilla. Kielen kehityksen ja varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen vaativat erityistä huomiota.

Tavoitteet:

- Vahvistetaan erityisen tuen saatavuutta varhaiskasvatuksessa.
- Laajennetaan maksuton varhaiskasvatus kaikille viisivuotiaille.
- Pidetään kiinni maksuttomasta avoimesta varhaiskasvatuksesta.
- Tuetaan varhaista kielen kehittymistä ja vuorovaikutustaitoja.

2. Yhdenvertainen oikeus laadukkaaseen koulutukseen

Koululla on osaltaan vastuu lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Koulun kuuluu olla onnellinen ja turvallinen paikka lapsen kasvuun ja oppimiselle. Turvaamalla koulujen resurssit tarjoamme jokaiselle yhdenvertaisen mahdollisuuden oppia. Pienet luokkakoot turvaavat koulunkäyntirauhan ja lapsen tarpeiden huomioimisen.

Koulupäivän jälkeen on alakoululaisella oltava mahdollisuus välipalaan ja iltapäivätoimintaan turvallisten aikuisten seurassa. Siksi haluamme jokaiselle peruskoululaiselle mahdollisuuden harrastukseen tai kerhotoimintaan koulunkäynnin yhteydessä.

Opettajalla on oltava mahdollisuus toimimaan moniammatilliseen yhteistyöhön. Haluamme että oppilashuollolla on riittävät resurssit vastata lapsen tai nuoren avun tarpeeseen jo varhaisessa vaiheessa, siksi koulupsykologit ja -kuraattorit tulee säilyttää kouluissa. Koulun ja hyvinvointipalveluiden on toimittava läheisessä yhteistyössä ja perheiden on saatava tuki ja apu arkeensa ns. yhden luukun periaatteella.

Oman kielen osaaminen ja hyvät vuorovaikutustaidot ovat edellytyksiä yhteiskunnassa toimeen tulemiselle. Tämä koskee yhtä lailla kantasuomalaisia kuin maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria. Sanavaraston ja keskustelutaitojen kehittäminen

alkaa kotoa, mutta koulun tehtävä on tasoittaa kielellisiä eroja ja kannustaa lapsia sujuvaan ja monipuoliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön muiden ihmisten kanssa.

Koulun tehtävä on mahdollistaa tasa-arvoinen kulttuuriopetus kaikille oppilaille ja vahvistaa peruskoulun aikana oppilaan kulttuurista yleissivistystä. Koulu voi antaa lapselle mahdollisuuden kulttuuri- ja taide-elämyksiin. Siksi tuemme Oulun kaupungin kulttuuriopetuksen suunnitelmaa ja taidepolkujen, kuten Taidekasvattaja-ohjelman ja Luuppi-reitin ulottamista opetussuunnitelmaan.

Tavoitteet:

- Vahvistetaan opetuksen resursseja.
- Pienennetään ryhmäkokoja.
- Laajennetaan iltapäivätoimintaa
- Lisätään kerhotoimintaa.
- Mahdollistetaan yksi ilmainen harrastus jokaiselle lapselle.
- Tarjotaan koulussa aamupala sitä tarvitseville.
- Vahvistetaan edelleen lasten ja nuorten osallisuutta päätöksentekoon.
- Mahdollistetaan opettajalle työssä tarvittava tuki.
- Lisätään koulupsykologien ja -kuraattorien määrää.
- Edistetään perhekeskustoimintaa eli palvelun saamista ns. yhden luokun periaatteella.
- Lisätään kielitietoista koulutusta kaupungin henkilöstölle.
- Varmistetaan kieleen ja vuorovaikutukseen liittyvien tavoitteiden saavuttaminen ja tarjotaan oppilaalle hänen tarvitsemansa tuki.
- Rakennetaan Luuppi-reitti, joka mahdollistaa maksuttoman käynnin kaupungin kulttuurikohteisiin.

3. Kirjastot ja kulttuuri tuottavat sivistystä ja hyvinvointia

Vihreiden arvomaailma tukee lakisääteistä velvoitetta kuntien kulttuuri toiminnan järjestämiseksi, jonka mukainen toiminta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Lain tavoitteena on edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen ja sitä kautta vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia. Laki luo edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin. Tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.

Kulttuuri ja taide ovat itseisarvoja, mutta myös hyvinvointia edistäviä asioita. Haluamme vahvistaa kulttuurin ja taiteen osuutta ja läsnäoloa eri ikäisten kaupunkilaisten arjessa ja juhlassa sekä kannustaa kaupunkilaisia kulttuuri- ja taideharrastuksiin. Kulttuuripalveluja on oltava saatavilla laajan kaupungin eri puolilla. Oulu-opiston tehtävä on tärkeä aikuisten vapaaehtoisen sivistyksen turvaajana. Turvaamme taiteen ja kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytykset. Haluamme vahvistaa Oulu Sinfonian, teatterin, konservatorion ja Luupin roolia ja näkyvyyttä kaupungissa sekä mahdollistaa taide- ja kulttuurielämyksiä eri puolilla

kaupunkia. Huolehdimme, että kaupungin laitoksissa on taidetta ja kulttuuria nähtävillä ja saatavilla. Prosenttitaide on ulotettava yksityiseen rakentamiseen.

Kirjastot ovat suosituimpia palveluita kuntalaisten keskuudessa. Hyväntuulisessa kaupungissa on tarjolla olohuoneita kuntalaisten viihtyä, nauttia, liikkua, oppia ja sivistyä sekä koko kaupunkia palveleva moderni pääkirjasto. Sivukirjasto meille on yhtä kuin lähipalvelu.

Luonnon suojeleminen ja ilmastonmuutoksen torjunta lähtee läheltä. Myös sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnassa ja hankinnoissa tulee ekologisuuden ja reilun muutoksen näyttää tietä.

Tavoitteet:

- Kirjastopalveluiden laatu ja saatavuus turvataan.
- Huolehditaan kulttuurin elinvoimasta ja sen tarvitsemista resursseista.
- Tuetaan ruohonjuuritason omaehtoista kulttuuritoimintaa tarjoamalla edullisia tiloja ja varmistamalla, että tapahtumien ja toiminnan järjestäminen on helppoa ja sallittua.
- Lisätään taiteilijoiden avustuksia ja turvataan kulttuurikumppaneiden toiminnan laajuus ja laatu.
- Edistetään prosenttitaidetta julkisessa ja yksityisessä rakentamisessa.
- Huolehditaan taiteen ja kulttuurin saatavuudesta eri puolilla kaupunkia.
- Edistetään kulttuuripalvelujen saavutettavuutta pienituloisten ja erityisryhmien kohdalla erilaisin positiivisen erityiskohtelun keinoin.
- Museo- ja tiedekeskus Luuppi peruskorjataan.
- Laajennetaan Luontokoulu -idea luontokouluverkostoksi.
- Oulu-opiston opetustarjonta pidetään laajana ja opintomaksut käyttäjille kohtuullisina.

Hyvinvointi, terveys ja yhdenvertaisuus

Terveys ja hyvinvointi eivät ole vain hyvinvointipalveluiden vastuulla, vaan kaikkien kaupungin toimintojen ja palveluiden tulee tähdätä ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää eri toimialojen väliseen yhteistyöhön ja palveluketjujen sujuvuuteen. Peruspalveluiden, joilla ihminen pitää huolta fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestään, tulee olla kaikkien saavutettavissa varallisuudesta ja asuinpaikasta riippumatta. Oulun tulee panostaa ennaltaehkäiseviin palveluihin, sillä se on aina sosiaalisesti, inhimillisesti ja taloudellisesti paras vaihtoehto.

1. Torjumme köyhyyttä ja huono-osaisuutta

Oulussa perheiden ja yksinelävien taloudellinen epävarmuus on kasvanut ja köyhyys näkyy ja tuntuu ihmisten arjessa. Onkin tärkeää tukea pienituloisia kaupunkilaisia hyvän arjen ylläpitämisessä. Jokaisella on oikeus saada matalalla kynnyksellä apua ja tukea. Tukea ja apua on oltava tarjolla mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ja ongelmien ennaltaehkäisy on yhtä tärkeää kuin niiden ratkomisenkin. Lapsiperheköyhyyteen on puututtava erilaisin keinoin.

Voimme torjua köyhyyttä riittävän perustulon avulla ja maksuttomat terveys- ja muut palvelut tukevat köyhyyden poistamista. Sosiaali- ja terveystalouden digitalisaatiolla voidaan järjestää kattavammin, laadukkaammin ja edullisemmin palveluja ja siten edistää kaikkien kuntalaisten, myös pienituloisten, terveyttä. Päätöksenteon on tähdättävä terveyserojen kaventamiseen. Oulussa tulee varmistaa, että kukaan ei jätä käyttämättä palvelua tai velkaannu terveystalouden asiakasmaksujen vuoksi.

Nuorisotyö on tärkeä väline nuorten tukemisessa ja mielekkäiden palvelujen tarjoamisessa. Laadukas nuorisotyö on osa Oulun perustoimintaa, jolla voidaan vähentää nuorten ongelmia.

Päihdetyön huutava tarve ja asunnottomuuden ongelmat näkyvät eniten Oulun kaltaisissa suurissa kaupungeissa.

Kaupungin tarjoamien palvelujen lisäksi järjestö- ja vapaaehtoistoiminta on tärkeä voimavara ja julkisen palveluverkon täydentäjä, jonka työtä tuetaan ja arvostetaan.

Myös sivistys- ja kulttuuripalvelujen tulee tietoisemmin torjua köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Maksuton aamupala, harrastustakuu, maksuttomat kulttuuripalvelut ovat esimerkkejä siitä, kuinka perheiden hyvinvointia voidaan tukea tasa-arvoisesti ja ketään unohtamatta.

Tavoitteet:

- Kehitetään digitaalisia ja muita helposti lähestyttäviä sosiaalipalveluita, joista jokainen kuntalainen voi käydä matalalla kynnyksellä kysymässä apua ja neuvoja elämäntilanteeseensa.
- Torjutaan lapsiperheköyhyyttä tarjoamalla erityistä tukea pienituloisille perheille.
- Varmistetaan etsivän nuorisotyön resurssit.
- Tarjotaan lapsille ja nuorille turvalliset vapaa-ajanviettotilat myös loma-aikoina.
- Kitketään asunnottomuus rakentamalla monipuolisesti ihmisten erilaisiin tarpeisiin sopivia tukiasuntoja.
- Tarjotaan riittävästi hätämajoitusta asunnottomille.
- Kohtuullistetaan tarvittaessa asiakasmaksuja ja varmistetaan, ettei muutenkin heikossa taloudellisessa asemassa olevien maksuja siirretä perintätoimistojen hoidettavaksi.
- Kiinnitetään erityistä huomiota vapautuvien vankien asunnottomuuden vähentämiseen ja asumisen tukitoimien vahvistamiseen.

2. Toimivat sosiaali- ja terveystaloudet

Suomi tarvitsee kipeästi sote-uudistuksen, joka nojaa lyhytnäköisten säästötavoitteiden sijaan terveyserojen kaventamiseen, saumattomiin hoitoketjuihin ja palveluiden saatavuuden parantamiseen. Pitkällä aikavälillä tämä on myös taloudellisesti kannattavin vaihtoehto, ja Oulun kaltaisessa vihreässä kaupungissa jokainen pääsee nopeasti hoitoon iästä, varallisuudesta tai taustasta riippumatta. Niin Oulun kaupungin kuin yhteistyökumppaneiden tarjoamat palvelut ovat helposti ja nopeasti kaikkien alueen asukkaiden saavutettavissa.

Vaikka YTHS onkin vuoden 2021 alusta lähtien jokaisen korkeakouluopiskelijan ensisijainen terveydenhoitopaikka, tulee Oulun kaupungin terveystalouden tukea opiskelijoiden hyvinvointia täydentävillä ja edullisilla palveluilla.

Liian moni lapsi ja nuori potee yksinäisyyttä. Apua on oltava saatavilla nopeasti päiväkodissa, koulussa tai perheissä, kun lapsi tai nuori ilmaisee pahaan oloaan tai kun aikuisella herää huoli lapsesta. Moniammatillista yhteistyötä lasten ja nuorten kanssa toimivien välillä tulee edelleen lisätä. Mikäli hyvinvointipalvelut siirtyvät maakuntaan, on pidettävä huoli palveluketjujen sujuvuudesta, toisin sanoen siitä, että lapsi tai nuori ja perhe saa nopeasti avun ns. yhden luukun periaatteella ilman odottamista tai byrokratiaa. Kaikkia matalan kynnyksen palveluita, jotka auttavat perheiden jaksamista henkisesti ja taloudellisesti, pitää mielestämme tehostaa. Avun pyytämisen arkeen tulee olla helppoa ja jokaisella kunnan työntekijällä tulee olla tieto, miten auttaa tai minne ohjata, jos kuntalainen lähestyy avunpyynnöllä, olipa tämä avunpyytäjää pieni tai suuri, nuori tai vanha.

Kaupungin pitää antaa apua sitä arjessaan tarvitseville lapsiperheille matalalla kynnyksellä. On kehitettävä edelleen perhekeskumallia, jossa perhe saa tarvitsemansa ohjauksen ja tuen ”yhdeltä luukulta” ilman odottamista. Kasvatusneuvontaa on oltava saatavilla jo ennen ongelmien kärjistymistä olivatpa kyseessä pikkulapsiperhe tai nuorta koskevat arjen haasteet.

Tavoitteet:

- Palvelut ovat laadukkaita, toteutettu kustannustehokkaasti ja käyttäjille kohtuuhintaisia.
- Sosiaali- ja terveystaloudissa säilytetään vähintäänkin nykyinen palvelutaso.
- Terveys- ja hyvinvointipolitiikassa sekä sosiaalihuollossa tehdään entistä enemmän ennaltaehkäisevää politiikkaa.
- Tuetaan terveydenhuollossa työskentelevien työssäjaksamista ja työhyvinvointia.
- Kehitetään ja nopeutetaan mielenterveyspalveluihin pääsyä.
- Helpotetaan ja nopeutetaan päihdepalveluiden piiriin pääsemistä.
- Palveluiden tulee olla mahdollisuuksien mukaan saavutettavissa kansalliskielillä, selkokielellä, viittomakielellä ja eri vähemmistökielillä.
- Huolehditaan siitä, että digitalisaation mukana palvelujen piiristä ei syrjäydy ihmisiä tai ihmisryhmiä, eli tarjotaan neuvontaa ja ohjausta palvelujen käyttöön.
- Tehostetaan matalan kynnyksen palvelujen saatavuutta koko Oulun kaupungin alueella
- Varmistetaan tuen saannin saatavuus ja sujuvuus.
- Toisen asteen oppilaiden jaksamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.
- Perheille tarjotaan tukea kasvatustehtävään.
- Kaupungin tarjoama nuorten maksuton ehkäisy laajennetaan 25 ikävuoteen.
- Huolehditaan hyvästä vanhuudesta räätälöimällä jokaiselle juuri hänelle sopiva asumismuoto ja palvelut.

3. Hyvinvointia ja liikuntaa kaiken ikäisille

Hyvinvointi lähtee arjesta. Sillä, miten ihmiset kokevat kuuluvansa osaksi yhteisöä ja tulevansa kuulluksi, on merkitystä meidän jokaisen hyvinvoinnille. Oulussa hyvinvointi rakentuu yhteisöllisyyteen, aineettomiin palveluihin ja välittämislle. Oulu on asukkailleen yhteinen asuinpaikka, jonka pitää tuntua kodilta niin siellä vuosikymmeniä asuneelle kuin vastamuuttaneillekin.

Vapaa-aika on tärkeä osa jokaisen hyvinvointia. Tämän takia Oulussa pitää olla tarjolla monipuolisia harrastusmahdollisuuksia. Mielekäs liikuntaharrastus tai säännöllinen kuntoilu luo perustaa hyvinvoinnille. Haluamme, että Oulussa on tarjolla lähivirkistysalueita, luonnonmetsiä ja rakentamattomia rantoja, jotta jokaisella on mahdollisuus liikkua luonnossa.

Kulttuurilla on suuri merkitys hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämässä. Oulussa turvataan ihmisten yhdenvertaiset mahdollisuudet nauttia taiteesta ja kulttuurista. Se toteutuu tuomalla kulttuuria osaksi kaupunkikuvaa, laajentamalla palveluiden alennuksia ja maksuttomuutta sekä tukemalla omaehtoista kulttuuria tuottavia järjestöjä.

Ikäihmisten yksinäisyys on yksi aikamme haaste, johon tulee puuttua. Ikäihmisille tulee tarjota erilaisia asunomuotoja eri puolella kaupunkia.

Myös arkiliikuntaa on syytä korostaa. Liikunta keskellä arkea, kuten kävely ja pyöräily paikasta toiseen, on helppo tapa lisätä liikuntaa. Oulun kaupungin tulee tehdä kaikkensa, jotta arkiliikunnasta tulee houkuttelevaa yhä useammalle.

Tavoitteet:

- Edistetään kulttuuri- ja liikuntapalvelujen saavutettavuutta pienituloisten ja erityisryhmien kohdalla erilaisin positiivisen erityiskohtelun keinoin.
- Huolehditaan matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksista joko kunnan tuottamana tai yhdessä seurojen ja järjestöjen kanssa.
- Luodaan ympärivuotisten liikunta-alueiden kehittämisohjelma, joissa huomioidaan esimerkiksi liikuntapuistot ja kuntoportaat.
- Pidetään liikuntapaikat maksuttomina lapsille ja nuorille.
- Kuntoiluun kannustava seniorikortti pidetään edullisena.
- Rakennetaan liikunnallisia ympärivuotisia leikkipuistoja palvelemaan eri ikäisiä.
- Turvataan lasten ja nuorten liikkumisen mahdollisuudet, liikuntapaikkojen saatavuus ja maksuttomuus.
- Harrastuksissa tuetaan kestävästi saavutettavia lähiharrastuksia.
- Tuetaan liikuntaseuroja ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä.
- Arkiliikunnan kuten kävelyn ja pyöräilyn lisääntyminen otetaan tavoitteeksi myös liikuntapalveluissa.

4. Oulu on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kaupunki

Oulu on kaupunki, jossa jokaisella on tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset oikeudet ja mahdollisuus osallistua yhteisön rakentamiseen iästä, etnisyydestä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta toiminnasta, ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, asuinpaikasta, terveydentilasta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, sukupuoleen liittyvistä tekijöistä tai muusta henkilöön liittyvästä seikasta riippumatta.

Vihreä kunta turvaa perus- ja ihmisoikeudet kaikille ihmisille. Jokaisella on oikeus kokea olevansa arvokas ja osa tätä kaupunkia. Toimivat turvaverkot ja sujuva pääsy palveluiden äärelle on osa tätä kokemusta. Henkilöstön osaamista on kasvatettava tunnistamaan ja ymmärtämään kaupunkilaisten erilaisista taustoista lähteviä palvelutarpeita. Kunta on avainasemassa maahanmuuttajien onnistuneen kotoutumisen varmistamisessa.

Jokaisella on oikeus tulla kohdatuksi omana itsenään, omista tarpeistaan ja omasta elämäntilanteestaan käsin. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että toiminta suunnitellaan ennakoivasti niin, että jokaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia ja tulla kuulluksi ja kohdatuksi. Vahvistetaan avoimuutta ja tiedon saavutettavuutta ja vammaisten ja maahanmuuttajien osallisuutta. Oulussa maahanmuuttajat löytävät paikkansa tasavertaisina yhteisön jäseninä.

Tavoitteet:

- Vihreässä Oulussa on ehdoton nollatoleranssi rasismille, häirinnälle ja kaikelle syrjinnälle.
- Koulutetaan henkilöstö tunnistamaan rasismi ja toimimaan rasismiin vastaisesti. Opettajille järjestetään aiheesta koulutusta ja rasismiin vastustaminen sisällytetään tietoisesti osaksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa.
- Kotouttaminen ja kielitietoisuus ovat osa jokaisen kaupungin työntekijän osaamista.
- Lisätään monikielistä osaamista ja palveluja.
- Oulun kaupungin palvelut ovat saavutettavissa kuntalaisille myös englannin kielellä.
- Esteettömyys huomioidaan laaja-alaisesti kaupungin palveluissa, kuten digipalveluissa ja joukkoliikenteessä sekä rakentamisessa ja kaavoittamisessa.
- Lisätään sosiaali- ja terveydenhuollon ja koko kaupungin henkilöstön sateenkaariosaamista.
- Varmistetaan, että jokaisen kuntalaisen ääni kuuluu heitä koskevassa päätöksenteossa ja lisätään kuntalaisten suoria ja epäsuoria vaikutusmahdollisuuksia.
- Kannetaan Oulussa vastuuta myös globaaleista ilmiöistä esimerkiksi tarjoamalla kuntapaikkoja kiintiöpakolaisille.

Työllisyys ja talous

Vihreät haluavat rakentaa hiilineutraalia Oulua, jolla on houkutteleva maine idearikkaana, avarakatseisena ja yritysystävällisenä kulttuuri- ja teknologiakaupunkina. Vihreä Oulu tunnetaan ekologisen liikkumisen, matkailun ja asumisen edelläkävijänä, joka panostaa rohkeasti koulutukseen.

1. Tasapainoinen kuntatalous

Oulun talous on jo vuosia ollut rakenteellisesti alijäämäinen, ja koronapandemia uhkaa syventää kaupungin velkaantuneisuutta entisestään. Vihreät tunnustavat ja tunnustavat talouden tasapainotustarpeen. Edellytämme, että kaikki toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi arvioidaan huolellisesti, jotta ne eivät syvennä hyvinvointivelkaa. Lasten ja nuorten tulevaisuudesta leikkaaminen voi olla erityisen kohtalokasta.

Tavoitteet:

- Pidetään Oulu houkuttelevana asuinpaikkana, jossa ihmiset viihtyvät ja arki sujuu.
- Kaupunkikehityshankkeilla turvataan kaupungin kasvu myös tulevaisuudessa, mikä turvaa kasvavan verokertymän laadukkaiden palveluiden tuottamiseen.
- Turvataan peruspalvelut. Veroja korotetaan, jos se on ainoa keino turvata palveluiden taso ja laatu.
- Vähennetään kasvihuonepäästöjä ja säästetään kalliin kunnallistekniikan rakentamistarpeesta tiivistämällä kaupunkirakennetta. Samalla helpotetaan palveluiden järjestämistä tulevaisuudessa.
- Kannustamalla yhä useampia liikkumaan kävellen ja pyöräillen säästetään tulevaisuuden terveystuloja ja edistetään oululaisten hyvinvointia.
- Päätösesityksiä valmisteltaessa selvitetään eri vaihtoehtojen pitkän aikavälin kustannukset vaikutuksineen.
- Kuntataloutta suunnitellaan pitkäjänteisesti valtuustokausien yli.
- Investoidaan tulevaisuuteen. Panostetaan uusiin ratkaisuihin, kuten energiatehokkuuteen, uusiutuvaan energiaan ja älypalveluihin, jotka säästävät samalla oululaisten rahaa, luovat työtä yrityksille ja uudistavat aluetamme.
- Säilytetään Oulu edelläkävijänä korkean teknologian työpaikkojen edistämiseksi.

2. Oulun rooli työllisyyden edistäjänä

Oulu on mukana kuntakokeilussa, jossa kunnille annetaan enemmän vastuuta työllisyyden hoidossa ja osa TE-toimiston tehtävistä. Meidän täytyy edelleen kehittää kaupungin, TE-toimistojen ja järjestöjen yhteistyötä työllisyydenhoidossa.

Tavoitteet:

- Työkyvyn kehittäminen erityisesti vaikeasti työllistyvien, monialaista palvelua tarvitsevien asiakkaiden keskuudessa ns. yhden luukun periaatteella.
- Parannetaan työttömien mahdollisuuksia uudelleen kouluttautumiseen sekä kannustetaan jatkuvaan oppimiseen ja ammattiosaamisen kehittämiseen.
- Kohtaanto-ongelmia ratkotaan lisäämällä elinkeino- ja työllisyyspalvelujen yhteistyötä.
- Työllisyyspolitiikassa huomioidaan laaja-alaisesti kaikki eri koulutusalat.
- Oulun kaupunki näyttää esimerkkiä alueen muille toimijoille ja sen tulee olla edistämässä hyvää henkilöstöpolitiikkaa.
- Syrjintää ei tule sallia missään muodossa.
- Otetaan laajemmin käyttöön anonyymi rekrytointi.
- Tuetaan eri-ikäisten, vammaisten, maahanmuuttajien ja eri elämäntilanteessa olevien työllistymistä.
- Tarjotaan osatyökykyisille joustavia tapoja toimia työelämässä.
- Edistetään kansainvälisten osaajien työllistymistä ja heidän perheidensä asettumista Ouluun.
- Mahdollistetaan maahanmuuttajien integroituminen suomalaiseen työelämään

3. Vihreä näkökulma elinvoiman ja yrittäjyyden tukemiseen

Talouden tasapainottaminen ei saa tarkoittaa pelkästään leikkauksia, vaan myös panostuksia tulevaisuuden kestäväan kasvuun. Vihreät kannattaa kaiken sellaisen taloudellisen toimeliaisuuden kasvua, joka on ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä. Taloudellinen toimeliaisuus tuottaa verovaroja, joilla voimme ylläpitää laadukkaita hyvinvointipalveluita.

Tavoitteet:

- Laitetaan yrittäjien palvelut kuntoon. Tarjotaan pk-yrityksille suunnattua yritysneuvontaa ja palvelut yrittäjälle yhdeltä luukulta.
- Selvitetään, voidaanko Oulun kaupungin omistamia kiinteistöjä antaa aloittavien yritysten käyttöön.
- Kehitetään korkeakoulujen, kaupungin ja yritysten yhteistyötä.
- Otetaan opiskelijat mukaan Oulun kehittämiseen ja elinvoiman vahvistamiseen.
- Tuodaan kulttuuripääkaupunkihankkeella elinvoimaa alueelle vuosiksi eteenpäin.
- Kehitetään Oulua houkuttelevana ja vetovoimaisena kaupunkina luovan alan työntekijöille.
- Lisätään avoimen datan tarjontaa voimakkaasti.
- Panostetaan kiertotalouteen, joka tehostaa materiaalien käyttöä ja edistää palvelujen syntymistä.
- Luodaan työpaikkoja ja kehitetään osaamista rakentamalla kumppanuuksia eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kaupunkien kanssa esimerkiksi kiertotaloudessa ja ilmastonmuutoksen torjunnassa.